

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 632
Podgorica, 10.06.2015. godine

IZVJEŠTAJ
O STANJU TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE
RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA
- MAJ 2015 -

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje devet operatora nezemaljskih platformi, i to četiri kablovska, dva IPTV operatora, po jedan MMDS, DTH, i mobilni operator. Kako jedan od IPTV operatora, koji posjeduje odobrenje, još uvijek nije počeo sa pružanjem usluge, to se podaci iz ovog izvještaja odnose na osam operatora koji uslugu uslovnog pristupa AVM sadržajima nude putem nezemaljskih platformi.

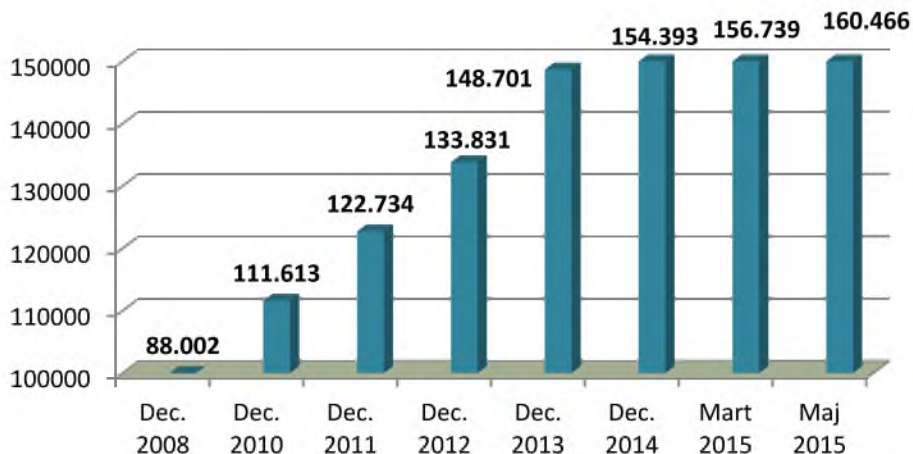
Pored navedenog, „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je tokom 2014. godine stekao status operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom radio-difuznih frekvencija u sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju (Bjelasica, Lovćen, Podgorica i Tvrđaš). U toku dosadašnjeg procesa digitalizacije instalirana je emisiona oprema na 73 lokacije, čime je stvorena tehnička mogućnost za pokrivanje 90% stanovništva digitalnim TV signalom.

Takođe, krajem aprila 2015. godine dodijeljeno je pravo na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem privrednom društvu „Mir & Teuta“ d.o.o. Pravo na pružanje ove usluge se odnosi na teritoriju opštine Ulcinj, posredstvom lokalnog multipleksa (MUX UL L1).

Od 1. decembra 2014. godine paralelno se emituju digitalni i analogni signal.

Na dan 31. maj 2015. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi sa uslovnim pristupom iznosi **160.466**.

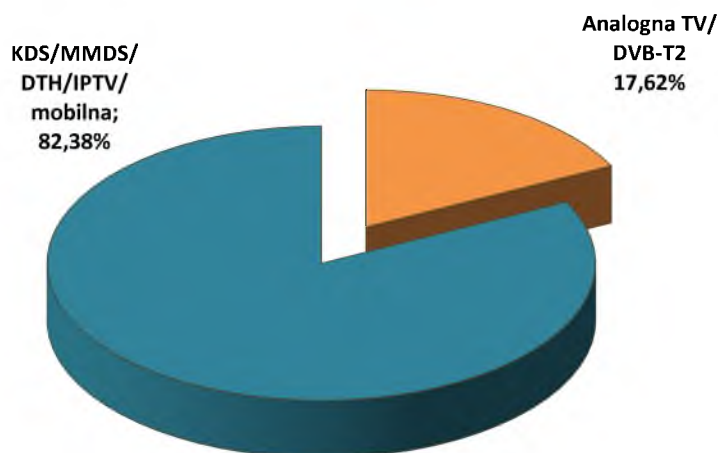
U poređenju sa brojem priključaka na kraju marta 2014. godine bilježi se pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa. Broj priključaka u Crnoj Gori za period od dva mjeseca uvećan je za 3.727 ili 2,38%.

Grafik 1: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

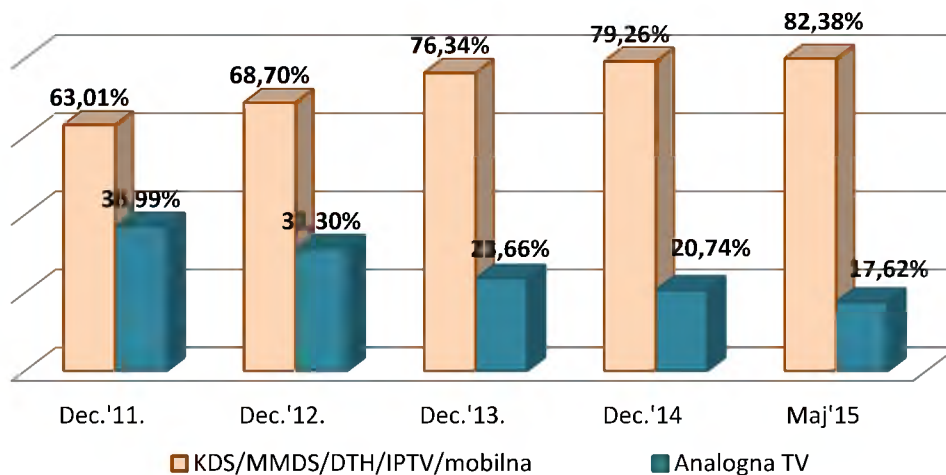
Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

Na kraju posmatranog perioda, **17,62%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski (analogni/DVB-T2) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **82,38%**.

Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

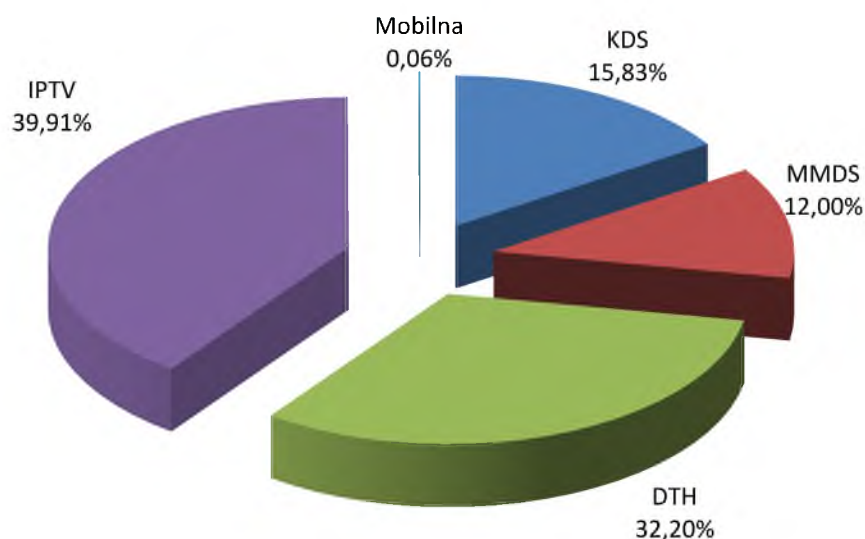
Na sledećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku analognu televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi u odnosu na ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori, na kraju poslednje četiri godine i na kraju posmatranog perioda.

Grafik 3: Poređenje broja domaćinstava koja koriste analognu TV i platformi za distribuciju radio i TV programa

Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV sa učešćem od 39,91% je na leaderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 32,20%, KDS (15,83%), MMDS (12%), i mobilna platforma sa učešćem od 0,06%.

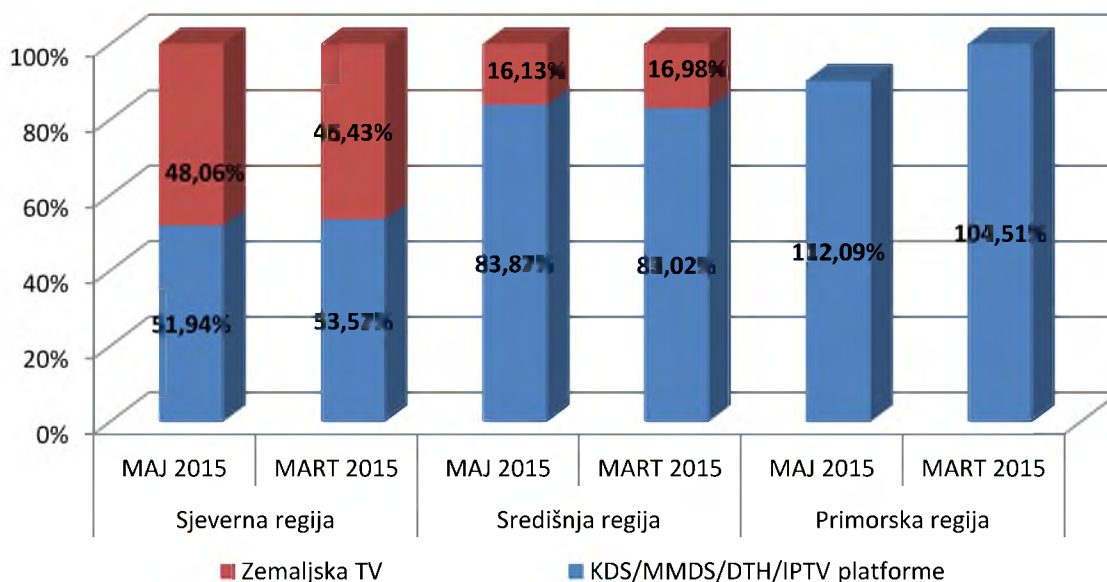
¹ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Grafik 4: Tržišno učešće nezemaljskih platformi

Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji² Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava, tražnja je najveća u primorskoj regiji, 112,09%. Navedeno znači da je broj priključaka za nezemaljske platforme veći od broja domaćinstava u ovoj regiji. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim turističkim objektima. Slijedi središnja regija sa 83,87%, te sjeverna regija u kojoj 51,94% domaćinstava koristi usluge operatora.

Upoređujući navedeno sa podacima iz marta 2015. godine zaključuje se da se gotovo cjelokupan rast broja priključaka nezemaljskih platformi odnosi na primorsku regiju, dok se u sjevernoj regiji bilježi pad broja priključaka.

Grafik 5: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama (na kraju marta i maja 2015.godine)

² Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,91€ (najviše 11,14€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 63 televizijskih kanala (najviše 93, najmanje 40). Šest operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicima nude 3, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 6 dodatnih paketa (najviše 8, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 4,40€ (najviše 18,90€, najniže 2,54€).

Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 32,63%, u središnjoj regiji 32,82%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 15,80%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 28%, ARENA sportski paket sa 22%, te HBO 24%.

Šest od osam operatora u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatora nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 1,77% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Dva operatora pružaju mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatora. Ovim uslugama kod jednog operatora korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatora ova usluga u eksperimentalnoj fazi i trenutno besplatna za sve korisnike.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,83€.
